

İstanbul, 13. Mayıs. 1967
Nuruosmaniye Cad. Alibaba Türbe Sok.
No.18 Kat.3 - İSTANBUL

Değerli işçi kardeşlerimiz,

DİSK'in kuruluş amaçlarından biri açıklık, diğeri de iş-
çinin, bilgisi ve rızası olmaksızın hiçbir işin yapılmamasıdır.

Kardeşler, biz üyelerin haberi olmadan, kapalı kapılar ar-
kasında yapılan toplu sözleşmelere, işçinin rızası olmadıkça onun tek
kuruluşunun bile alınmasına karşıyız.

Bize yapılan bütün saldırıların başlıca sebeplerinden biri
de budur.

İşçi, meselelerini öğrendikçe, ona karşı en ufak bir haksız-
lık yapılamaz.

Kardeşler, sendikanız tarafından yapılan toplu sözleşmeye
işçinin ücretinden % 35 nisbetinde bir paranın kesilmesi hakkında bir
hüküm konmuştur.

Başta da açıkladığımız gibi, prensiplerimize aykırı bulunan
bu tutum, aynı zamanda kanuna da aykırı bulunmaktadır. Ekte sunduğumuz
karar, haklılığımızı göstermektedir.

Kararı dikkatle okuyun, kimin sizden yana, kimin size karşı
olduğunu anlayacaksınız.

DİSK daima işçinin yanında, daima işçinin hizmetindedir.

Saygılarımızla,

Teşkilâtlanma Dairesi

Esas
791

Karar
2039

YARGITAY İLÂMI

Mahkemesi : İst.As.11.Hukuk Hâkimliği (iş)

Tarihi : 30.12.1966

No. : 257/1606

Davacı : Cemal Kılıç adına Av. Zafer Aydalga

Davalılar : 1- Denizcilik Bankası T.A.O. adına Av. Özer İlkin

2- Türkiye Liman ve Kara Tahmil Tahliye İşçileri Sendika-
sı adına Av. Nüzhet Erol.

Davacı avukatı, müvekkilinin üyesi bulunduğu sendika ile iş-
veren davalı arasında 1.5.1965 tarihinde sona eren toplu sözleşmeden
sonra yapılan 5.11.1965 tarihli ikinci bir toplu iş sözleşmesi ile ba-
zı haklar elde edildiği halde bu sözleşmenin yanlış uygulanması yüzün-
den

müvekkilinin zarara uğradığını ve ikinci sözleşmede yer alan 19. maddenin iptali ile davalı işveren tarafından aylığından haksız yere kesilip diğer davalı sendikaya ödenen 119.- liranın davalılardan tahsiline ve yanlışlığın önlenmesine karar verilmesini istemiştir.

Karar : Davacı işçi tarafından toplu iş sözleşmesinin anılan ve hatalı olduğu ileri sürülen 19. maddesinin iptali hususunda re'sen dava açılarak sözleşmenin iptaline hüküm olunmuş olmasına göre, 5.1.1965 tarihinde yürürlüğe giren toplu iş sözleşmesinin hükümleri gereğince temin edilen menfaatin % 35 inin işveren tarafından sendikaya verilmesinde kanuna aykırı bir taraf görülmediğinden, davanın reddine karar verildiğine dairdir.

Temyiz eden : Davacı Cemal Kılıç

Temyiz isteğinin süresinde olduğu anlaşıldıktan sonra, kâğıtlar okundu, gereği konuşulup düşünüldü.

YARGITAY KARARI

Davanın konusu, toplu iş sözleşmesi ile kararlaştırılan ücret farklarının ödetilmesi isteğine ilişkindir.

Mahkeme Likat-İş sendikası ile Denizcilik Bankası A.O. arasında yapılan toplu iş sözleşmesinin iptali hakkında bir hüküm elde edilmemiş olmasına göre 5.11.1965 günü yürürlüğe giren akit gereğince işçi lehine sağlanan % 35 ücret farkının işveren tarafından sendikaya ödenmesinde kanuna aykırılık bulunmadığı gerekçesine dayanarak davayı reddeylemiştir.

Buna karşı davacı işçi, mahkeme kararının, kanuni gerektirici sebeplere dayanmadığını ileri sürerek hükmün bozulmasını istemiştir.

Gerçekten Likat-İş sendikası ile Denizcilik Bankası Genel Müdürlüğü arasında 5.11.1965 günü yürürlüğe konulan bir toplu iş sözleşmesi in'ikat etmiştir. Anılan sözleşmenin 91. maddesinin 19. bendinde, işçiler lehine sağlanıp, iki akit tarihi arasında gerçekleşen menfaatler toplamının % 35 inin sendikaya ait olacağı şart kılınmıştır.

Davacı işçi, sendika ile işveren arasında kararlaştırılan bu şartın geçerli bulunmadığı esastan hareket ederek, birinci toplu iş sözleşmesinin sona erdiği 1.5.1965 tarihi ile, ikinci aktin yürürlüğe girdiği 5.11.1965 tarihi arasında gerçekleşen % 35 oranındaki ücret farkının kendisine ödenmesi gerektiğini ileri sürmüştür.

Burada çözümlenecek mesele, toplu iş sözleşmesinde, işçiye sağlanan hak ve menfaatlardan sendikanın belli oranda ve belli bir süre için faydalanmasını hedef tutan bir akit şartının geçerli sayılıp sayılamıyacağıdır.

274 sayılı kanununun 23. maddesi, sendika üyelerinin malî ödevleri hakkında açık bir hüküm getirmiştir. Anılan maddede, bu kanuna göre kurulan mesleki teşekküllerin, üyelerince ödenecek aidat miktarını, Cemiyetler Kanunundaki kayıtlara bağlı kalmaksızın tesbit edebilecekleri yazılıdır. Ancak, bu hüküm, toplu iş sözleşmesi ile işçiye tanınan hak ve menfaatlardan belli oranda sendika lehine şart kılınmasını gerektirmez. Zam başlangıcının, bir önceki sözleşmenin bittiği tarihe irca edilmiş olması da, kararlaştırılan şarta muteberlik karakterini vermez.

Sendika genel kurulu, üyelerince ödenecek aidat miktarını, 23. maddeye uygun olarak kararlaştırabilir. Madde, metinden de açıkça anlaşılacağı gibi, sendika genel kuruluna tanınan yetki sınırlıdır. Sadece üyelerin ödeyecekleri aidat tutarlarına münhasırdır.

Bu yetkiyi sınırsız olarak genişletmek kanunun sözüne de, özüne de uygun düşmez.

Mahkemece, bu hukuki esas gözönünde tutulmaksızın davanın reddedilmiş olması yasaya ve usule aykırıdır ve davacı işçinin temyiz itirazı bu bakımdan yerindedir.

SONUÇ: Temyiz olunan kararın yukarıda açıklanan sebepten bozulmasına ve peşin alınan 870 kuruş temyiz harcının istendiğinde ilgiliye geri verilmesine 13.3.1967 gününde oy birliği ile karar verildi.

TÜSTAV
TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VE KÜTÜPHANE BAKANLIĞI